

MALEAGI 1:9 — 'N *CRUX INTERPRETUM*S.D. Snyman¹

ABSTRACT

Malachi 1:9 presents the interpreter or exegete with unexpected difficulties. A number of these difficulties are treated in this article: problems pertaining to the translation of the text in Afrikaans, text-critical problems, the problem of the identity of the speaker(s); the question of whether the text should be interpreted as ironic or not. The investigation resulted in the following: The weaknesses of current translations of the text are pointed out and a new translation in Afrikaans is proposed. Text-critical questions are treated and it is found that there is no compelling reason to alter the text. The speaker is identified as the prophet and not the priests or the people. Finally, it is indicated that there is no need to understand the text ironically; it is rather a serious appeal by the prophet directed to the priests.

1. INLEIDING EN PROBLEEMSTELLING

Soms gebeur dit dat 'n teks met die eerste oogopslag byna probleemloos daar uitsien. So 'n teks is Maleagi 1:9, 'n teks sonder ooglopende eksegetiese of selfs dogmatiese probleme. So probleemloos is die teks oënskynlik dat die teks verbygegaan of met 'n enkele sin in sommige kommentare afgehandel word (Smith 1984:312; Bennett 1972:378; Elliger 1975:196). Wanneer die teks egter met groter noukeurigheid gelees word, word die teks meteens 'n probleem en is 'n mens byna verlig om in die literatuur 'n opmerking teë te kom wat jou eie geëwwoord eggo: "V.9 is schwer zu verstehen" (Lescow 1993:83).

1.1 Maleagi 1:9 in die konteks van die boek

Die boek Maleagi word feitlik eenparig deur geleerdes verdeel in die volgende eenhede: 1:1 is die opskrif en dan volg 1:2-5; 1:6-2:9; 2:10-16; 2:17-3:5; 3:6-12; 3:13-4:3 (Hebr. 3:13-21); 4:4-6 (Hebr. 3:22-24). Maleagi 1:9 vorm dus deel van die tweede en langste eenheid in die boek. Maleagi 1:6-2:9 vorm 'n eenheid, maar kan tog in twee duidelik onderskeie gedeeltes verdeel word; 1:6-14 en 2:1-9 op grond

1 Prof. S.D. Snyman, Departement Ou Testament, Fakulteit Teologie, Posbus 339, Bloemfontein 9300. E-pos: snymansd.hum@mail.uovs.ac.za.

van veral 2:1 wat begin met die prominente “en nou” (ועתה) wat dui op ’n wending in die eenheid; die priesters wat in die vokatief aangespreek word (הכהנים) en die gebod of bevel (המצוה) wat hulle nou gaan ontvang. Inhoudelik verskil Maleagi 1:6-14 en 2:1-9 ook van mekaar omdat 1:6-14 handel oor wanpraktyke by die offergebruike en die priesters se betrokkenheid daarby terwyl 2:1-9 handel oor die hantering van die tora deur die priesters en offers glad nie meer ter sprake is nie.

Maleagi 1:6-14 kan verdeel word in die volgende sub-eenhede: Vers 6 vorm ’n algemene inleiding tot die res van die eenheid. Dit is ’n tipiese kenmerk van die boek om die verskillende eenhede met ’n algemeen geldende stelling te begin en vandaar die argument verder te voer (vgl. bv. 1:2; 2:10; 2:17; 3:6; 3:13). Verse 7-8 kan as volgende sub-eenheid gesien word wat die offers wat gebring word (onrein voedsel, blinde, lam en siek diere), skets. Verse 9-10 vorm die volgende sub-eenheid, ingelei deur “en nou” (ועתה) wat die effek van die swak gehalte offers aantoon, terwyl verse 11-14 die laaste sub-eenheid van 1:6-14 vorm met die verstommende inligting dat Jahwe se Naam ook buite die grense van Jerusalem en die land geëer word deur offers wat onder die nasies gebring word (nie “deur” die nasies nie soos wat die 1983 *Afrikaanse Vertaling* vertaal nie). Maleagi 1:9 staan dus min of meer in die middel van die eenheid wat strek van 1:6-14.

1.2 Die teks van Maleagi 1:9

Die Hebreuse teks van Maleagi 1:9 lees soos volg:

יְעַתָּה חֲלֹנָא פְּנֵי־אֵל וַיַּחַנְנוּ

מִיֶּדְכֶם הִיְתָה זֹאת הִישָׂא מִכֶּם פְּנִים אִמֵּר יְהוָה צְבָאוֹת:

Die teks word op verskillende maniere vertaal. ’n Vergelyking van ’n aantal vertalings in Afrikaans en Engels lewer die volgende resultate op:

Smeek dan nou tog die aangesig van God, dat Hy ons genadig kan wees! Sulke dinge is deur julle gedoen — sal Hy dan om julle ontwil goedgesind wees? sê die HERE van die leërskaar. (1933/53 *Afrikaanse Vertaling*.)

En dan sê julle: “Maak God dan tog
nou goedgesind
dat Hy ons genadig kan wees!
As julle só optree,

sal Hy een van julle
se versoek toestaan?
Dit is wat die Here die Almagtige sê. (1983 *Afrikaanse Vertaling*.)

Die volk sê: “Julle priesters moet tog probeer om God se guns te wen sodat Hy vir ons goed kan wees”. Maar as julle My so behandel, hoe kan Ek julle guns bewys? (*Lewende Bybel*.)

Now implore God to be gracious to us. With such offerings from your hands, will he accept you? — says the LORD Almighty. (*New International Version*.)

And now, I pray you, beseech God that he will be gracious unto us: this hath been by your means: will he regard your persons? saith the LORD of hosts. (*King James Version*.)

Now, you priests, try asking God to be good to us. He will not answer your prayer, and it will be your fault. (*Good News Bible*.)

I am the LORD God All-Powerful, and you had better try to please me. You have sinned. Now see if I will have mercy on any of you. (*Contemporary English Version*.)

So now if you implore God for mercy on us,
when you have done the like
Will he welcome any of you?
says the LORD of hosts. (*New American Bible*.)

And now implore the favor of God, that he may be gracious to us. The fault is yours. Will he show favor to any of you? says the LORD of hosts. (*New Revised Standard Version*.)

Go ahead, beg God to be merciful to you! But when you bring that kind of offering, why should he show you any favor at all? asks the LORD Almighty. (*New Living Translation*.)

Dit is duidelik dat die teks telkens verskillend vertaal word. Die vraag wat opduik by die lees van die vertalings, is die vraag na die identiteit van die spreker(s) in die teks. Is dit die profeet (1933/53 *Afrikaanse Vertaling*; NIV; KJV; NAB; CEV; NRSV; NLT), is dit die priesters (1983 *Afrikaanse Vertaling*; GNB) of die volk (*Lewende Bybel*)? Die tweede reël van die Hebreeuse teks word ook opmerklik verskillend vertaal. Die verskille tussen die vertalings kan nie net aan die verskille in vertaalteorieë onderliggend aan die vertalings toegeskryf word

nie, maar is 'n aanduiding van die problematiek verbonde aan die teks en noop 'n mens om die teks meer noukeurig te ondersoek. 'n Nadere en voorlopige ondersoek wys inderdaad dat daar naas die vertaalprobleem ook teks-kritiese probleme is; dit is nie sonder meer duidelik wie die spreker(s) is nie; die literêre funksie van die teks is onseker en die historiese bedding van die teks moet ook aandag kry in 'n poging om 'n greep op die verstaan van die teks te kry.

Die probleemstelling wat ondersoek word is dus die volgende: Hoe moet Maleagi 1:9 verstaan word in die lig van die problematiek verbonde aan die vertaling van die teks, die teks-kritiese probleme, die vraag na identiteit van die spreker(s), die literêre funksie van die vers en die historiese plasing van die boek as geheel?

2. DIE TEKSKRITIESE PROBLEMATIEK

Die Septuaginta lees “dat Hy hom genadig kan wees” in plaas van “dat Hy ons genadig kan wees”. Die verandering van die Hebreuse teks kan toegeskryf word aan die bedoeling van die Septuaginta om die profeet nie deur die gebruik van die eerste persoon meervoudsvorm deel te maak van die aanklag nie (Verhoef 1987:209). Alhoewel ander manuskripte ook die lesing van die Septuaginta steun, kan die lesing van *BHS* behou word. Dit is juis belangrik dat die profeet homself nie uitsluit van die oproep om God se genade nie.

Smith (1980:28) beskou die uitdrukking מִיִּדְכֶם הִיָּחָה זֶה, “uit julle hand is dit so” (letterlik vertaal) of “sulke dinge is deur julle gedoen” (1933/53 *Afrikaanse Vertaling*), as 'n glos wat later ingevoeg is, eweneens met die doel om die profeet te vrywaar van enige skuld ten opsigte van die gehalte offers wat gebring is. Daar is geen manuskrip wat die voorstel van Smith steun nie en daarom word dit nie aanvaar nie.

BHS stel voor dat die uitdrukking אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת, “sê die Here, die Almagtige”, geskrap word, waarskynlik omdat dit so dikwels voorkom in die boek, maar daar is ook geen manuskripgetuie om die voorstel te steun nie en daarom is dit nie nodig om die uitdrukking te skrap nie. Tekskrities hoef die teks dus nie gewysig te word nie.

3. VERTALING

Die teks vertaal nie maklik in vloeiende Afrikaans nie. Die werkwoord הלה kan weergegee word met “swak word”; “siek word” en in die pi’el-vorm soos in vers 9 “sagmaak”, “streef”, “versag”, “vlei”, “kalmeer”, “tevrede stel”. Dit is ’n woord wat ook elders in die Ou Testament in verband met (invloedryke) mense en God gebruik word (Eks. 32:11; 1 Kon. 13:6; 1 Sam. 13:12; 2 Kon. 13:4; Jer. 26:19; Sag. 7:2) en is daarom nie vreemd nie. Seybold (1976:14-15) het aangetoon hoedat die term sy oorsprong in die koninklike hofhouding het en dat dit vandaar sy weg na religieus-kultiese kontekste gevind het. Om God tevrede te stel, word gedoen met die bedoeling om iets van God te bekom. In die geval van hierdie vers is dit duidelik: God moet tevrede gestel word sodat Hy genadig kan wees. God (se aangesig) moet tevrede gestel word ter wille van ander (Weyde 2000:135-136). Dat dieselfde stamvorm in vers 8 gebruik word om ’n siek of swak dier mee te beskryf, is toevallig en daar moet niks besonders in gelees word nie (*contra* Glazier-McDonald 1987:53 wat ’n ironiese kinkel — “an ironic twist” — sien in die gebruik van dieselfde stamvorm in twee opeenvolgende verse).

Die frase זאת הייתה מידכם vertaal ook moeilik. Letterlik staan daar: “uit julle hand was/is dit/hierdie dinge”. Merrill (1994:397) verstaan die teks so dat so lank as wat die hande van die priesters minderwaardige diere bring om te offer, sal alle aanduidings van bekering leeg en betekenisloos wees. Ware bekering van die kant van die priesters af moet lei tot ’n radikaal nuwe gedrag, aldus Merrill. Baldwin (1972:226) interpreteer die frase as ’n protasis tot ’n asindetiese apodosis wat dan lei tot die volgende vertaling: “Since you have made such offerings...”.

Die interpretasie wat hier aangebied word, verstaan die frase as ’n tussenwerpsel, ’n interjeksie, wat na die voorafgaande vers 8 en 9a en daarop volgende frase in vers 9 verwys. Dit verwys enersyds terug na die verantwoordelikheid van die priesters (“uit julle hand”) wat toegelaat het dat minderwaardige en ontoereikende offers gebring word. Dit is egter nou ook die verantwoordelikheid van die priesters om Jahwe tevrede te stel deur om genade te smee. Dit is terselfdertyd ook so dat dit geen uitgemaakte saak is dat Jahwe hulle sal vergewe nie, juis omdat hierdie dinge gebeur het “uit julle hand”. Die ver-

taling van die frase kan dan so lui: “dit is deur julle toedoen” of “dit is immers alles julle skuld”.

Dit is opmerklik dat die woord God en nie Jahwe of Here hier gebruik word nie. Dit word waarskynlik gedoen om die verhewendheid van God te beklemtoon en om ’n kontras te skep met die owerheidspersoon wat in vers 8 genoem word. Priesters word daaraan herinner dat hulle in die offerdiens met God te doen het wat eindeloos meer verhewe is as ’n aardse owerheidspersoon.

Die frase *ה'ישא מכם פנים* vertaal ook moeilik. Letterlik weergegee staan daar: “Sal Hy (op-)lig van julle (die) gesigte?” Die uitdrukking herinner aan vers 8 waar die werkwoord *נשא* (oplig) ook gebruik word in terme van ’n regeringsamptenaar. Die *מכם* kan op meer as een manier verstaan word. Dit kan verstaan word in ’n partitiewe betekenis van “een van julle” (so die *1983 Afrikaanse Vertaling*) of dit kan oorsaaklik verstaan word “as gevolg van julle” (Verhoef 1987:220). ’n Derde moontlikheid is om dit gewoon as “julle” op te neem. Die idiomatiese uitdrukking in Hebreeus kan in Afrikaans so weergegee word: “Sal Hy gunstig teenoor julle reageer?” Of: “Sal Hy vriendelik/liefdevol met julle wees?” Die vers sluit met die bekende: “So sê die Here die Almagtige”.

Die vertaling van die teks lui dan so:

En nou, probeer tog om (die aangesig van) God tevrede te stel dat
Hy ons genadig kan wees — dit is immers alles julle skuld — sal
Hy vriendelik/liefdevol met julle wees?

4. WIE IS DIE SPREKERS?

Die vraag wie in vers 9 aan die woord is, word verskillend beantwoord en vind ook neerslag in die vertaling van die vers. In die *1983 Afrikaanse Vertaling* word vers 9 in die mond van die priesters gelê met die invoeging van “En dan sê julle” — ’n frase wat nie in die Hebreeuse teks voorkom nie. Dit is ’n interpretasie wat ook elders gevind word. Petersen (1995:181) is daarvan oortuig dat die teks slegs verstaanbaar is as die ironiese taal van die priesters. Nadat die priesters die beskuldiging van onwaardige en ontoelaatbare offers in verse 7-8 moes aanhoor, antwoord hulle met tipies liturgiese taal wat vroom en reg klink, maar wat in werklikheid bedrieglike taal is en wat nie blyke bied van ’n ernstige omkeer van wat hulle verkeerd doen nie.

Dat dit die volk is wat die priesters vra om vir hulle in te tree soos wat in die *Lewende Bybel* vertaal word, vind ook weerklank in akademiese kringe. Seybold (1976:10) is van oortuiging dat dit die volk is wat vir die priesters vra: “die Gemeinde fordert mit dieser Formel die Priester zum Handeln auf”. Wat Seybold se standpunt onwaarskynlik maak, is die feit dat die begin van die eenheid dit duidelik maak dat dit die priesters is wat nou aangespreek word (1:6). Dit is dus onwaarskynlik dat die volk nou opgeroep sou word sonder enige aanduiding dat daar in vers 9 'n ander geadresseerde bedoel word. In 'n onlangse studie het Weyde (2000:137e.v.) oortuigend aangetoon dat wanneer daar in die boek Maleagi aanhalings voorkom van wat ander sê, dit gedoen word met die duidelike aanduiding van die werkwoord אָמַר (“sê”). Die werkwoord אָמַר ontbreek in vers 9 — wat dit onwaarskynlik maak dat dit óf die priesters óf 'n groep uit die priesters óf die volk is wat hier aan die woord is. 'n Volgende beswaar teen die interpretasie is dat daar nie 'n aanduiding in die teks is van waar die priesters ophou praat en die profeet weer begin nie. Indien die priesters in vers 9a aan die woord is, moes daar 'n aanduiding in die teks wees dat die profeet sy rede in vers 9b hervat.

Die interpretasie van Glazier-McDonald (1987:53-54) is anders. Sy verdedig die standpunt dat die oproep van vers 9 gerig is aan die adres van 'n groep priesters wat namens al die priesters by God moes intree om Hom tevrede stel sodat hulle genade kan ontvang. In die geval is dit dus nie die priesters wat aan die woord is nie; dit is die profeet wat die woorde van vers 9 aan die groep van priesters rig.

Daar is geen getuienis in die teks dat die priesters as groep in vers 6 aangespreek word terwyl die aandag nou gefokus word op slegs 'n deel van die priesters wat namens almal by God moet intree nie. Dit lyk dus die beste om die standpunt te aanvaar waarvolgens die priesters as geheel in vers 9 aangespreek word (Stuart 1998:1303; Reventlow 1993:141; Verhoef 1987:219-220; Deissler 1988:322). Met die gebruik van die eerste persoon meervoud (“sodat Hy ons genadig kan wees”) vereenselwig die profeet hom met die lot van die priesters en die res van die volk (want dit is juis die volk wat die swak gehalte diere gebring het). Immers, wie die aangesig van God tevrede wil stel, doen dit ook namens en ten behoeve van ander (Redditt 1995:165).

5. DIE LITERÊRE FUNKSIE VAN DIE TEKS

5.1 Word vers 9 ironies bedoel of nie?

Die groot meerderheid van resente kommentare, tydskrifartikels en monografieë (Smith 1980:28; Rudolph 1976:262; Van der Woude 1982:98; Deissler 1988:322; Baldwin 1972:226; Botterweck 1960:103; Glazier-McDonald 1987:54; Verhoef 1987:220; Reventlow 1993:141; Weyde 2000:138) interpreteer die oproep van die profeet aan die priesters as ironies of sarkasties (Lescow 1993:83) omdat die priesters nie regtig kan verwag dat hulle daarin sal slaag om God tevrede te stel en Hy hulle genadig kan wees nie. Daarvoor is die oortreding van 'n laksheid by die offerdiens net te groot. As minderwaardige diere nie eers vir 'n aardse owerheidspersoon aanvaarbaar is nie (vers 8), hoeveel te meer sal minderwaardige offerdiere vir Jahwe aanvaarbaar wees?

Die interpretasie wat hier aangebied word, verskil van die heersende meerderheidsopinie van geleerdes. Dit is nie nodig om vers 9 as ironies bedoel deur die profeet, te interpreteer nie. Vers 9 kan ook verstaan word as 'n opregte en dringende oproep van die profeet aan die priesters om hulle roeping as priesters ernstig op te neem en nogeens op te tree as (be-) middelaars tussen God en die volk soos wat dit eintlik moet wees. Die prominente “en nou” waarmee die teks begin, dui op 'n draaipunt in die betoog van die profeet. Daar is 'n moontlikheid om reg te maak wat verkeerd is, om God tevrede te stel sodat Hy hulle almal weer genadig kan wees. Die kultiese taal wat gebruik word, die klem op gebed, onderstreep die erns van die situasie. Dit was die priesters wat verkeerd gedoen het — “dit is immers alles julle skuld” — daarom is dit ook hulle verantwoordelikheid om sake reg te stel. Die enigste sinvolle ding om te doen is om die “aangesig van God tevrede te stel”, om Hom gunstig te stem sodat Hy weer genadig kan wees. Die “ons” van die teks sluit die priesters, die profeet en die hele volk in. Die vraag of Jahwe gehoor gaan gee, bly oop in die laaste deel van die teks, maar dit is nie iets wat ongewoon in profetiese literatuur is nie (Sef. 2:3; Jona 3:9; Amos 5:15; Joël 2:14).

Die literêre funksie van die teks is dus nie ironie nie, maar eerder 'n profetiese oproep tot die priesters om tot inkeer te kom en hulle pligte as priesters weer ernstig op te neem met die moontlikheid dat

die skynbaar onafwendbare oordeel wat moet volg (2:9) tog afgewend sal kan word. Alhoewel die meerderheid van kommentare die teks as ironie interpreteer, is dit nie alle kommentare se standpunt nie (Stuart 1998:1303; Petersen 1995:183; Merrill 1994:397; Redditt 1995:165; Deutsch 1987:84). Baldwin (1972:226) verwys in 'n voetnota na die Joodse kommentare van Abraham Ibn Ezra (1092-1167) en David Kimchi (1160-1235) (ongelukkig nie toeganklik vir my nie — SDS) wat die teks ook geïnterpreteer het as 'n egte oproep tot bekering van die profeet aan die priesters.

5.2 Is daar 'n intertekstuele verband tussen Maleagi 1:9 en Genesis 32?

Utzschneider (1989:50-53) sien 'n interessante intertekstuele (Kotextualität) verband tussen die “aangesig van God” אֱלֹהֵי פָנָי — 'n term wat net hier in Maleagi 1:9 in die Ou Testament aangetref word — en Genesis 32 waar אֱלֹהֵי פָנָי ook genoem word, maar dan as eienaam Pniël. Volgens Utzschneider is die voorkoms van אֱלֹהֵי פָנָי nie toevallig nie, maar is 'n betekenisvolle intertekstuele sein waarvan kennis geneem moet word. Hy baseer sy teorie op gemeenskaplike “Stichworten” (נִשְׂאָ פְּנִים); die stamvorm פָּנָה; en woorde soos רָצָה; מְנַחֵם en מִיָּד) wat in beide Maleagi 1:8b-10 en Genesis 32-33 gevind word. In die Genesisperikoop is dit Jakob wat die gesig van sy broer Esau moet gunstig maak (tevrede stel) deur aan hom 'n geskenk te gee. Tegelykertyd vind Jakob egter ook die guns van God (Gen. 33:11). Die priesters in die tyd van Maleagi was gretig om in die guns van die plaaslike owerheidspersoon te kom, maar nie van God nie. Dit is dus 'n kwessie van lojaliteit; die priesters was meer lojaal aan die owerheidspersoon as aan Jahwe.

Weyde (2000:140) se beswaar teen hierdie teorie is dat dit 'n vraag is of die kwessie in verse 8-9 een van prioriteit en lojaliteit is. Utzschneider se argument is verder gebaseer op die veronderstelling dat dit die priesters is wat in vers 9 aan die woord is, terwyl dit vroeër reeds aangetoon is dat dit die profeet is wat in vers 9 praat. Verder moet in gedagte gehou word dat in die Genesisperikope handel dit oor die versoening tussen Jakob en Esau, terwyl dit in 1:8-9 handel oor die verpligtings wat die priesters (en die volk) in terme van offers het wat volgens die voorskrifte van die Tora gebring moet word en wat gru-

welik verwaarloos word. Utzschneider se teorie is interessant en innoverend, maar tog in hierdie geval onwaarskynlik.

6. HISTORIESE MILIEU

Dit is nie die plek vir 'n volledige bespreking van die historiese milieu van die boek Maleagi nie en die teks onder bespreking gee ook nie enige spesifieke historiese inligting wat lig werp op die tyd waarin die profesie hom afspeel nie. Daar is egter 'n taamlik algemene konsensus onder geleerdes dat die boek gedateer moet word enersyds ná die voltooiing van die tempel in 515v.C. aangesien die bestaan van die tempel veronderstel word (1:10; 3:1, 8), en andersyds kort vóór die optrede van Esra en Nehemia omdat Esra en Nehemia optree teen misstande waarteen Maleagi profeteer (2:10-16). Dit beteken 'n datum van ongeveer 460-450 v.C. — wat die boek midde in die Persiese tyd plaas. In Maleagi 1:8 is daar 'n verwysing na 'n goewerneur (פִּנְחָס) wat die indruk versterk dat die boek in die Persiese tyd ontstaan het.

Min is bekend van die lotgevalle van Juda gedurende hierdie tyd. Ekonomies gesproke het dit waarskynlik nie goed gegaan nie, want in Maleagi 3:6-12 is daar sprake van droogtes en misoeste. Godsdienstig het dit ook nie goed gegaan nie. Maleagi 1:6-2:9 is 'n lang diskoers oor die godsdienstige laksheid van die priesters wat swak gehalte offerdiere toelaat as offers ten spyte daarvan dat dit in direkte stryd is met die voorgeskrewe bepalings van die Tora. Godsdienstige skeptisisme het ook posgevat (Mal. 3:13-14) en op moreel-etiese gebied was daar ook rede tot kommer (Mal. 2:10-16; 3:5). Die swak ekonomiese toestande het veroorsaak dat mans in die huwelik getree het met vroue wat nie tot die Jodendom behoort het nie — waarskynlik ter wille van die ekonomiese voordele wat uit sulke huwelike sou spruit.

Dit is dus onder moeilike omstandighede dat die profeet moes optree om enersyds misstande uit te wys, maar andersyds die volk ook te bemoedig (Mal. 1:2-5; 3:16-18; 4:4-6). Die insig in die historiese omstandighede versterk die oortuiging dat die profeet die oproep om God gunstig te stem sodat Hy weer genadig kan wees, nie ironies bedoel het nie, maar juis — gegee die haglike omstandighede van die volk en die godsdienstige laksheid van die priesters — ernstig was met sy oproep.

7. GEVOLGTREKKING

Die resultate van die ondersoek kan soos volg opgesom word:

- Maleagi 1:9 is inderdaad 'n (onverwagse) *crux interpretum*. Dit blyk uit die verskillende maniere waarop die teks vertaal is. In 'n poging om groter helderheid oor die teks te bring, is daar 'n eie vertaling van die teks gemaak.
- Ten spyte van tekskritiese onsekerheid, kan die teks tog gehandhaaf word soos wat dit in BHS weergegee word.
- Die spreker in die teks is geïdentifiseer as die profeet. Dit is dus nie die priesters óf 'n groep uit die priesters óf die volk wat in vers 9 aan die woord is nie.
- Teenoor die groot meerderheid van kommentare wat vers 9 as ironies bedoel verstaan, is die argument wat hier beredeneer is een wat die standpunt verdedig dat dit 'n opregte oproep van die profeet aan die priesters is. Die insig in die historiese omstandighede van die tyd onderstreep die gevolgtrekking.
- Alhoewel Utzschneider se teorie van 'n intertekstuele verband tussen Maleagi 1:9 en Genesis 32 interessant en innoverend is, is dit tog onwaarskynlik.

Die interpretasie van 'n teks hou nie op nie; dit loon altyd om weer en nuut na ou en bekende tekste en die uitleg van die tekste te gaan kyk. Sekere insigte word bevestig of as onhoudbaar uitgewys, nuwe insigte word oorweeg en aanvaar of nie aanvaar nie en so verruim ons telkens ons verstaan van 'n teks.

BIBLIOGRAFIE

BALDWIN J G

1978. *Haggai, Zachariah, Malachi. An introduction and commentary*. Leicester: Inter-Varsity Press. TOTC.

BALDWIN J

1972. Malachi and the worship of the nations in the Old Testament. *Tyndale Bulletin* 23:117-124.

BENNET T M

1973. *Malachi*. London: Marshall, Morgan & Scott. The Broadman Bible Commentary Vol. 7 Hosea-Malachi.

BOTTERWECK G J

1960. Ideal und Wirklichkeit der Jerusalemer Priester. Auslegung von Mal. 1,6-10; 2,1-9. *Bibel und Leben* 1:100-109.

DIE BYBEL

1953. Suid-Afrika: Bybelgenootskap van Suid-Afrika.

DIE BYBEL NUWE VERTALING

1983. Suid-Afrika: Bybelgenootskap van Suid-Afrika.

DEISSLER A

1988. *Zwölf Propheten III. Zefanja – Haggai – Sacharja – Maleachi*. Würzburg: Echter Verlag. Neue Echter Bibel Alten Testament 21.

DEUTSCH R R

1987. *Malachi — A call to obedience*. Grand Rapids: W.B. Eerdmans. ITC.

ELLIGER K

1975. *Das Buch der zwölf kleinen Propheten II*. Vandenhoeck & Ruprecht: Göttingen. 7. durchgesehene Auflage. ATD.

GLAZIER-MCDONALD B

1987. *Malachi the divine messenger*. Atlanta: Scholars Press. SBLDS 98.

GOOD NEWS BIBLE: TODAY'S ENGLISH VERSION

1992. New York, NY: American Bible Society.

HOLY BIBLE, NEW LIVING TRANSLATION

1996. Wheaton, IL: Tyndale House Publishers.

LESCOW T

1993. *Das Buch Maleachi. Texttheorie – Auslegung – Kanontheorie. Mit einem Exkurs über Jeremia 8,8-9*. Stuttgart: Calwer Verlag. Arbeiten zur Theologie 75.

MERRILL E H

1994. *An exegetical commentary*. Haggai, Zechariah, Malachi. Chicago: Moody Press.

PETERSEN D L

1995. *Zechariah 9-14 and Malachi. A commentary*. Louisville: Westminster John Knox Press. OTL.

REDDITT P L

1995. *Haggai, Zechariah and Malachi*. W.B. Eerdmans: Grand Rapids. NCBC.

REVENTLOW H G

1993. *Die Propheten Haggai, Sacharja und Malachi*. Vandenhoeck & Ruprecht: Göttingen. ATD 25/2.

RUDOLPH W

1976. *Haggai – Sacharja 1-8 – Sacharja 9-14 – Maleachi*. Gerd Mohn: Gütersloher Verlagshaus. KAT 13/4.

SEYBOLD K

1976. Reverenz und Gebet. Erwägungen zu der Wendung *hilla panim*. ZAW 88(1):2-16.

SMITH J M P

1980. *A critical and exegetical commentary on the book of Malachi*. Edinburgh: T&T Clark Ltd. ICC.

SMITH R L

1984. *Micab – Malachi*. Waco: Word Books. WBC 32.

STUART D

1998. Malachi. In: T.E. McComiskey (ed.), *The Minor Prophets. An exegetical and expository commentary* (vol. 3). Grand Rapids: Baker Books.

THE CONTEMPORARY ENGLISH VERSION

1997. Nashville: Thomas Nelson (American Bible Society).

THE KING JAMES VERSION

1769. Cambridge: Cambridge.

THE NEW AMERICAN BIBLE

1997. Nashville, Tennessee: Confraternity of Christian Doctrine.

THE NEW INTERNATIONAL VERSION

1984. Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House.

THE NEW REVISED STANDARD VERSION

1989. Nashville, TN: Thomas Nelson Publishers.

UTZSCHNEIDER H

1989. *Künder oder Schreiber? Eine These zum Problem der "Schriftprophetie" auf Grund von Maleachi 1,6-2,9*. Frankfurt am Main: Peter Lang. BEATJ 19.

VAN DER WOUDE A S

1982. *Haggai Maleachi*. Nijkerk: Callanbach. POT.

VERHOEF P A

1987. *The Books of Haggai and Malachi*. Grand Rapids: W.B. Eerdmans. NICOT.

WEYDE K W

2000. *Prophecy and teaching. Prophetic authority, form problems and the use of traditions in the Book of Malachi*. Berlin: Walter de Gruyter. BZAW 288.

Trefwoorde

Maleagi 1:9

Vertalingskwessies

Literêre funksie

Historiese milieu

Keywords

Malachi 1:9

Translation issues

Literary function

Historical milieu